

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Karviná – Ráj, U Lesa 713

Adresa: 734 01 Karviná, U Lesa 713

Identifikátor školy: 600 135 942

Termín konání orientační inspekce: 6. – 10. května 2002

Čj.	142 274/02-11083
Signatura	on3cv169

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Karviná – Ráj, U Lesa 713 je plně organizovanou školou s devíti ročníky. Ve školním roce 2001/2002 školu navštěvuje 530 žáků, kteří jsou rozděleni do 22 tříd. Součástí školy je školní družina a školní jídelna. Předmětem hlavní činnosti školní jídelny je zajištění společného stravování žáků a zaměstnanců školy. V rámci dodatku zřizovací listiny může organizace vykonávat doplňkové činnosti. Výuka probíhá podle učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola. V budově je provedena bezbariérová úprava.

Od 1. 1. 1993 má škola právní subjektivitu a je organizační složkou města Karviná.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Orientační inspekce se zaměřila na sledování a posouzení průběhu a podmínek vzdělávání v těchto předmětech: matematika, český jazyk, cizí jazyky, zeměpis, přírodopis, dějepis, vlastivěda a přírodověda. Rozvrh hospitací byl sestaven tak, aby byli navštíveni všichni vyučující těchto předmětů a všechny třídy 2. – 9. ročníku.

Matematika

Časová týdenní dotace vyučovacích hodin matematiky odpovídá realizovanému učebnímu plánu. Výuka mezi jednotlivými ročníky je kontinuální, při plánování nedochází k obsahové duplicitě. Žáci 9. ročníku mohou navštěvovat volitelný předmět cvičení z matematiky.

Dvě vyučující 1. stupně a čtyři vyučující 2. stupně získaly odbornou i pedagogickou způsobilost pro vyučování v základní škole. Tři vyučující 1. stupně k datu konání inspekce získaly pouze pedagogickou způsobilost. Tato skutečnost výrazně neovlivnila kvalitu výuky. Žáci 1. stupně používali učebnice vydané různými vydavatelstvími, žáci 2. stupně ucelenou řadu z jednoho nakladatelství. Pro potřebu vyučujících odebírá škola časopis Matematika, fyzika, informatika. Kabinet matematiky je vybaven sbírkami úloh, kapesními kalkulátory a standardními učebními pomůckami. Výuka probíhala ve třídách, které splňují psychohygienické požadavky.

Pokyny, kterými se vyučování řídilo, byly žákům jasné a srozumitelné. Výběr a množství informací byly přiměřené věku žáků a náročnosti probíraného učiva. Výuka byla organizována převážně formou frontálního vyučování, v části několika navštívených hodin byla využita i skupinová práce. Ve vyučování byly zejména užity metody vysvětlování, rozhovoru, písemného procvičování. Ty byly vhodně doplněny využíváním učebnic, učebních pomůcek, didaktických her a soutěží, příkladů a cvičení předepsaných na tabuli. Většina žáků se mohla úspěšně uplatnit, v některých hodinách bylo žákům umožněno pracovat individuálním tempem. Vyučovací čas byl využit efektivně. Až na drobné nedostatky bylo učivo interpretováno věcně správně.

Žáci byli v úvodu hodin motivováni sdělením cíle a stavby hodiny, v průběhu vyučování využíváním motivačních výzev a především průběžným pozitivním hodnocením dosahovaných výsledků. Otázky vyučujících při opakování a prověřování znalostí byly zaměřeny jak na pamětní zvládnutí učiva, tak i na pochopení vztahů a souvislostí. Klasifikace byla objektivní, spravedlivá a učitelkami zdůvodněná. Zadávané úkoly byly přiměřené, při jejich řešení vyučující žákům pomáhaly. Ve většině navštívených hodin prováděly vyučující závěrečné hodnocení výkonu žáků.

Dohodnutá pravidla jednání byla akceptována. Učitelky respektovaly osobnost žáků. Komunikace byla založena na přiměřené vzájemné důvěře a toleranci. Byl vytvořen prostor pro diskusi. V několika hodinách vyučující důsledně vyžadovaly správné a přesné

terminologické vyjadřování, v jiných navštívených hodinách bylo tolerováno nesprávné jazykové vyjadřování žáků. Komunikace vyučujících měla velmi dobrou úroveň. Výrazné nežádoucí projevy chování žáků nebyly při hospitacích zaznamenány. Většina žáků měla k výuce matematiky pozitivní vztah.

Kvalita průběhu vyučování matematiky byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Český jazyk

V oblasti plánování a přípravy výuky byly plněny základní ukazatele, časová dotace výuky sledovaných předmětů odpovídá učebnímu plánu, což bylo zjištěno kontrolou třídních knih a rozvrhu hodin. Učební osnovy byly vyučujícími rozpracovány do rámcových tematických plánů projednaných v předmětové komisi a metodických sdruženích. V některých případech je do tematických plánů zařazeno rozšiřující učivo. Svědčí o tom i zápisy v třídních knihách. Rozvržení učiva do jednotlivých ročníků v některých případech nerespektuje doporučení uvedené v dodatcích k vzdělávacímu programu Základní škola. Všichni učitelé českého jazyka jsou členy předmětové komise, resp. metodických sdružení pro jednotlivé ročníky, jež se scházejí v souladu s vypracovaným plánem práce k pravidelným schůzkám. Práci předmětové komise i metodických sdružení věnuje vedení školy pozornost. Hospitační činnost vedení školy v hodinách českého jazyka je přínosem. Vzájemné náslechy vyučujících však neproběhly. Vyučující spolu s žáky vydávají školní časopis. Žáci se účastní olympiády v českém jazyce, recitační soutěže a soutěže s názvem Češtinka. Vyučující českého jazyka se účastní akcí dalšího vzdělávání.

Výuka českého jazyka ve třídách 1. stupně je svěřena jak vyučujícím odborně i pedagogicky způsobilým ve smyslu závazné právní normy, tak vyučujícím bez odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na 1. stupni základní školy. Jde celkem o šest pracovníků, které kvalifikační podmínky nespĺňují. Vyučující českého jazyka ve třídách 2. stupně získaly předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Materiální podmínky výuky jsou průměrné, pokud jde o vybavení pomůckami. Některé třídy 2. stupně nebyly vybaveny učebnicemi pro literární výchovu. Např. žáci 7. a 8. ročníku používají sady učebnic literatury, které mají k dispozici pouze ve škole. V některých třídách 1. stupně dosluhují zastaralé učebnice mluvnice z první poloviny 90. let, tedy z doby, kdy ještě nebyl vydán nynější vzdělávací program Základní škola. Vyučujícím 1. stupně nebyly k dispozici nezbytné odborné příručky (nová vydání Pravidel a nové vydání Stručné mluvnice české).

Učebny 1. stupně, v nichž výuka probíhala, byly na velmi dobré estetické úrovni, což platí i pro odbornou učebnu literatury, která je vybavena videoprojektorem, magnetofonem a reproduktory. Sbírkové pomůcky pro výuku českého jazyka a literatury jsou postupně rozšiřovány. Škola zakoupila pro žáky sadu nového akademického vydání Pravidel českého pravopisu. Nové vydání Slovníku spisovné češtiny a sada nového vydání Stručné mluvnice české však zakoupeny nebyly. Atraktivní nové pomůcky pro literární výuku jsou zastoupeny souborem ukázek na CD. Bohatě je vybavení nástěnnými přehledy mluvnice. Školní knihovna je využívána.

Na úrovni hospitovaných hodin ve třídách 1. stupně se v různé míře odrážela předchozí profesní příprava vyučujících, jejich praxe, případně zkušenosti, které získávají průběžně při studiu při zaměstnání. Vedle velmi dobrých hodin, ve kterých byla zařazena úvodní a závěrečná motivace (obsah hodiny a závěrečné shrnutí apod.), zdařilé motivační a relaxační činnosti (hra na hudební nástroj, soutěž), diferenciací úkolů podle úrovně žáků a rozvíjení mluvních dovedností žáků, byla značná část hodin poznamenána dominantní úlohou vyučujících, stereotypní prací s učebnicí a v některých případech i dílčími nepřesnostmi vyučujících v ústním i písemném vyjadřování. Chybělo zařazení skupinové práce a motivační aktivity. Přesto se i v těchto hodinách podařilo udržet pozornost žáků a probrat učivo, které

bylo naplánováno.

Pokyny vyučujících byly srozumitelné a požadavky přiměřené úrovni žáků. Verbální projevy žáků byly pohotové. Někdy byly tolerovány jednoslovné odpovědi, případně odpovědi příliš tiché, a pro zbytek třídy tudíž nesrozumitelné. Zkoušení spojené s hodnocením žáků bylo zařazováno ojediněle. Ve většině vyučovacích hodin chybělo závěrečné shrnutí učiva spojené s hodnocením aktivity žáků a sebehodnocením, resp. zbyl na něj čas až po zvonění. Ve většině hodin nebyla použita didaktická technika.

V hospitovaných hodinách literatury ve třídách 2. stupně bylo probíráno učivo v souladu s vypracovanými tematickými plány. Nácvik samostatného mluvního projevu je zařazován do hodin literatury ve formě referátů. Žáci byli seznamováni s myšlenkovými směry a uměleckými proudy ve světové a české literatuře. Vyučující kladly žákům otázky, které vycházely z přečteného textu a dávaly jim možnost samostatně hledat souvislosti a formulovat závěry. Vyučující pracovaly převážně s celou třídou, ale v jisté míře zařazovaly řešení dílčích úkolů diferencovaně. Volba metod práce byla do značné míry omezena tím, že není možno žákům zadat přečtení a přípravu podle textu za domácí úkol (potíže s učebnicemi literatury už byly zmíněny v předchozí části inspekční zprávy). Zdařilé bylo zařazení poslechu ukázky a následná práce s textem. Poměr výuky literatury, mluvnice a slohu je dán hodinovou dotací obsaženou v tematických plánech, kde je rovněž zohledněna příprava a realizace slohových prací. V hodině mluvnice v 9. ročníku byla vhodně zařazena skupinová práce. Žáci prokázali vcelku dobré znalosti učiva o souvětí. Není zanedbáván slohový výcvik ani nácvik psaní podle diktátu.

Komunikace žáků a vyučujících respektovala řád školy a pedagogické zásady, rovněž osobnosti žáků byly respektovány. Komunikace žáků a vyučujících, jejich pohotovost a kvalita vyjadřování byly na velmi dobré úrovni. Kázeňské problémy v době inspekční činnosti nebyly zaznamenány. Žáci byli vesměs během výuky aktivní, nebáli se vyslovit svůj názor a snažili se uplatnit.

Výuka českého jazyka je celkově hodnocena jako průměrná.

Cizí jazyky

Žáci mají ve čtvrtém ročníku možnost volby mezi anglickým a německým jazykem, preference angličtiny je výrazná. Časové týdenní dotace jsou v souladu se zvoleným učebním plánem. Tematické plány učiva jsou koordinovány předmětovou komisí, návaznost učiva a výběr učebnicových řad je zajištěn. Žáci mohou navštěvovat kroužek anglického jazyka.

Angličtinu od 4. ročníku vyučují dvě odborně a pedagogicky způsobilé učitelky, jedna z nich má anglický jazyk ve své aprobaci. Německý jazyk na druhém stupni vyučuje kvalifikovaná učitelka s velmi dobrou aktivní znalostí jazyka. Všechny vyučující si průběžně zdokonalují své jazykové znalosti individuálním studiem.

Většina hodin cizích jazyků probíhá v odborné učebně, která je vybavena potřebnou audiovizuální technikou. Vyučující mají k dispozici zvukové nahrávky, video a počítačové programy, slovníky, obrazové soubory, časopisy a nástěnné gramatické přehledy. Učební pomůcky byly v hospitovaných hodinách přiměřeně využívány.

Reakce učitelů na únavu a ztrátu žakovské pozornosti byla různá, v nižších ročnících většinou bezprostřední a efektivní, ve vyšších ročnících nebyly relaxační momenty vždy zřejmé.

Organizační pokyny a struktura vyučovacích hodin odpovídaly výukovým cílům a byly přiměřené věku a možnostem žáků. Převážná většina hodin byla vedena v cizím jazyce, pouze vysvětlení a zdůvodnění gramatických jevů či složitější organizační pokyny byly podávány v mateřštině. Převažovaly frontální metody opakování a procvičování učiva, individuální práce žáků, nácvik a prezentace dialogů byly ve většině hodin rovněž zastoupeny. Jedna

vyučující efektivně využívala metodu práce s chybou a kooperativních činností při upevňování nových poznatků. Návniku výslovnosti, fixaci frází a orientaci v poslechu zvukových nahrávek byla věnována patřičná pozornost.

V průběhu výuky bylo využíváno různých motivačních výzev, aktualizace učiva a didaktických her. Žáci reagovali na otázky většinou jednoslovně, ale pracovali pozorně a se zájmem. Znalosti a dovednosti byly prověřovány průběžně, slovní hodnocení jejich výkonů bylo objektivní a mělo převážně charakter pozitivního posilování.

Cizojazyčná komunikace ze strany žáků byla stručná a nesmělá, učitelský projev byl dominantní. Interakce byla založena na vzájemné důvěře a respektu.

Kvalita výuky cizích jazyků je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodovědné a společenskovední předměty

Týdenní hodinové dotace korespondovaly s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Tematické plány byly zpracovány v souladu s osnovami zvoleného učebního programu a jsou plněny i po stránce časové. Sledované předměty vyučuje celkem sedm vyučujících s úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Na schůzkách předmětové komise se učitelé přírodopisu, zeměpisu a dějepisu zabývají problematikou výchovně vzdělávacího procesu, organizací soutěží, exkurzí, besed (Regionální knihovna v Karviné), návštěvou muzeí. Jsou zde rovněž koordinovány tematické plány učiva a vypracovávány testy ke srovnávacím prověrkám. Učitelé se seznamují s počítačovými výukovými programy, v rámci přednášek a seminářů se dále vzdělávají, organizují přírodovědné a zeměpisné vycházky, spolupracují s Okresní stanicí mladých přírodovědců, organizují i ekologické akce pro žáky.

Výuka probíhala převážně v odborných učebnách, ve kterých bylo vytvořeno podnětné prostředí s velmi dobrým vybavením audiovizuální i počítačovou technikou. Odborné učebny i kmenové třídy umožňovaly účinně naplňovat zvolené metody i formy práce. Zásady psychohygieny byly ve všech hodinách dodrženy. Vyučující podle potřeb a možností využívali potřebné didaktické materiály a učební pomůcky. Učebnicový fond je dostačující až na učebnice zeměpisu osmých ročníků a zastaralé, značně opotřebované atlasy České republiky. Audiovizuální technika byla do hodin zařazena u většiny vyučujících. V hodinách převažovala organizace výuky s prvky individuálních úkolů a samostatných prací skupin i jednotlivých žáků. Na počátku vyučovacího procesu byly stanoveny jasné a srozumitelné cíle vyučovacích hodin. Při výuce byly aplikovány především metody komunikativní, podpořené ukázkami z učebnic, pracovních sešitů a dalších materiálů. V úvodních částech hodin učitelé využívali většinou metody frontálního orientačního opakování. Nové učivo, které bylo uváděno většinou formou výkladu s maximálním zapojováním žáků a využíváním jejich vědomostí, či formou dialogu, kontinuálně navazovalo na předcházející probranou látku a bylo vysvětlováno jasně a srozumitelně. Hodiny byly pestré po stránce metodické i didaktické, byl vytvořen prostor pro individuální i skupinové činnosti. Žáci měli příležitost prezentovat výsledky své práce i vyjadřovat své vlastní názory.

V závěru učitelé provedli shrnutí probraného učiva, zadali téma k domácí přípravě. Čas byl dostatečně využit, aktivity byly proporčně rozloženy, stanovené cíle byly vždy plně dosaženy. Žáci byli aktivizováni především praktičností učiva a vhodnou motivací. Z didaktických zásad byla respektována především zásada přiměřenosti a návaznosti.

V oblasti interakce a komunikace byli žáci k diskusi vybízeni, ne ve všech hodinách projevíli dostatečnou míru samostatného vyjadřování. Osobnost a individualitu žáků učitelé plně respektovali. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita ústního i písemného projevu byly na velmi dobré úrovni. Všichni vyučující daných předmětů mají citlivý přístup k žákům, žádné kázeňské problémy v době návštěvy hodin nebyly zaznamenány, převládal pozitivní

vztah k výuce.

Kvalita výuky v přírodovědných a společenských předmětech je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování a bezprostřední příprava hospitovaných hodin byla převážně hodnocena jako velmi dobrá. Na plánování rozvržení učiva se podílejí předmětové komise a metodická sdružení. Učební osnovy jsou dodržovány.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako průměrné. Stabilní kádr kvalifikovaných pedagogů je postupně doplňován mladými, často nekvalifikovanými pedagogy. Učební pomůcky jsou vhodně a účelně využívány především díky odborným učebním. Prostředí tříd a chodeb je esteticky upraveno, psychohygienické požadavky jsou ve vyučování převážně akceptovány. Podmínky pro výuku jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Organizace výuky je účelná, použité metody a formy práce jsou většinou efektivní, tato oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Motivace v průběhu hospitovaných hodin byla vhodně využívána. Frekvence známek v žákovských knížkách je přiměřená, při hospitacích se klasifikace objevila spíše výjimečně. Tato oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Interakce a komunikace probíhaly ve vzájemné důvěře, učitelský mluvní projev byl ve většině navštívených hodin dominantní. Poměrně malá pozornost byla věnována cílenému rozvoji žákovských komunikativních dovedností. Tato oblast je hodnocena jako průměrná.

Souhrnně je průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocen jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Výhledová koncepce rozvoje školy vychází z analýzy daného stavu a podmínek školy, vytyčuje priority v oblasti vzdělávání, výchovného působení, zlepšení materiálně technických podmínek a zvažuje v těchto souvislostech budoucí profilaci školy. Už v prvním roce působení nového vedení školy se realizovaly náročné stavební úpravy budovy pro bezbariérový přístup do tříd (vstup do šaten, výtah, hygienická zařízení). V současné době slouží tato speciální zařízení dvěma imobilním žákům, v budoucnu chce škola nabídnout tuto možnost i dalším tělesně postiženým dětem města a okolí. V návaznosti na kvalitní vybavení odborných učeben (fyzika, chemie, přírodopis, informatika) a optimální personální obsazení chce škola zavést rozšířenou výuku matematiky a přírodovědných předmětů a již nyní motivuje žáky i rodiče pro tento záměr. V letošním školním roce se mohou žáci zapojit do práce některého z celkem dvaceti zájmových kroužků se sportovním, uměleckým, přírodovědným či naukovým zaměřením. Pro žáky 1. stupně je každoročně zajišťován plavecký výcvik, pro žáky 2. stupně lyžařský výcvik. Roční plán práce vytyčuje hlavní výukové a výchovné cíle a určuje prostředky jejich realizace. Konkretizace úkolů a akcí je rozpracována do měsíčních plánů. Kromě termínů a zodpovědnosti jsou v nich uváděny vždy některé obecné didaktické a výchovné okruhy, které jsou pak diskutovány v metodických orgánech či na provozních poradách a jejich plnění je vedením školy sledováno v rámci kontrolní a hospitační činnosti. Součástí plánovacího systému jsou rovněž plány výchovného

poradenství, prevence negativních jevů, plán práce školní družiny, předmětových komisí a metodických sdružení.

Organizování

Současné vedení školy působí ve svých funkcích teprve od začátku letošního školního roku a tvoří jej kromě ředitele školy zástupce pro oblast výchovně vzdělávací a zástupce pro oblast ekonomickou. Podrobně zpracovaný organizační řád školy vymezuje povinnosti a zodpovědnost pracovníků a určuje organizační pravidla chodu školy. Funkčnost organizačního řádu je průběžně vyhodnocována, jeho ustanovení jsou dotvářena tak, aby v příštích letech plně vyhovoval potřebám školy a postihoval všechny oblasti výchovně vzdělávacího procesu i provozu. Poradním orgánem vedení školy jsou kromě pedagogické rady rovněž vedoucí metodických orgánů, výchovný poradce, protidrogový koordinátor a vedoucí školní družiny. Spolupráce s metodickými orgány je velmi intenzivní, jejich schůzek se většinou účastní někdo z vedení školy. Učitelé zde mají možnost vznášet připomínky a náměty ke zkvalitnění práce ve svých předmětech. Informovanost pracovníků je zajištěna standardním způsobem prostřednictvím nástěnek ve sborovně, provozními poradami a každodenním kontaktem. Dílčí nedostatky v rozhodnutích ředitele k odkladu školní docházky a organizaci opravných zkoušek, které časově spadají do prvního měsíce jeho funkčního období, byly v průběhu inspekce s ředitelem projednány a částečně odstraněny. Materiály s osobními údaji žáků i pracovníků školy jsou zabezpečeny před zneužitím.

Jedním z koncepčních záměrů nového vedení školy je zkvalitnění informovanosti směrem k rodičům i veřejnosti. Kromě běžných forem informování o prospěchu a chování v žákovských knížkách a na třídních schůzkách se nabízejí rodičům individuální konzultace, poradenství hlavně při řešení výchovných problémů, návštěva vyučovacích hodin a spoluúčast na mimoškolních akcích. Hlavně rodiče dětí v 1. a 2. ročníku si na tuto spolupráci pomalu zvykají a nabídku školy využívají. Rada školy ani rodičovské sdružení není zatím zřízeno, ale na přípravě některé z těchto institucí se pracuje. Žáci pod vedením učitelů vydávají dva školní časopisy (pro 1. a pro 2. stupeň), v nichž se rovněž objevují informace o mimoškolních akcích, zájmové činnosti a úspěších v soutěžích. Výroční zpráva školy poskytuje přehledně zpracované informace o činnosti školy a slouží jako zdroj sebehodnocení.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy preferuje demokratický styl řízení s výraznou participací spolupracovníků. Může se spolehnout na stabilní jádro zkušených a iniciativních pedagogů, kteří ve škole působí již řadu let. V letošním školním roce z 31 pedagogických pracovníků nemá požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilost celkem 6 vyučujících, z toho 5 na 1. stupni, čtyři z nich dálkově studují vysokou školu pedagogického směru. Plně aprobovaně je na 2. stupni vyučován český jazyk, matematika, dějepis, zeměpis, přírodopis a chemie, nízký podíl aprobované výuky mají cizí jazyky, tělesná výchova a hudební výchova, neaprobovaně se učí fyzika a výtvarná výchova. Metodická pomoc začínajícím a nekvalifikovaným učitelům je ze strany vedení i zkušených kolegů zabezpečena. Vedení školy podporuje a oceňuje další vzdělávání pedagogů i další formy samostudia. Účast pedagogů na akreditovaných vzdělávacích akcích je vysoká, poznatky a zkušenosti z nich jsou předávány v rámci předmětových komisí nebo na pedagogických radách. Ředitel školy má vytvořena kritéria pro osobní hodnocení, která jsou všem pracovníkům známa. Vedením školy je rovněž využívána motivační role slovní pochvaly a poděkování za mimořádně úspěšné akce. Všichni pedagogové spoluvytváří klidnou, partnerskou pracovní atmosféru.

Kontrolní mechanismy

Systém kontrolní činnosti vychází z celoročního plánu kontrolní a hospitační činnosti, který postihuje jednotlivé oblasti výchovně vzdělávacího procesu a provozu školy. Pravidelně jsou prováděny kontroly pedagogické dokumentace třídního učitele. Vedení školy provádí průběžně hospitace s jasně stanoveným záměrem. V letošním školním roce se snaží především o zmapování úrovně přímé pedagogické práce jednotlivých učitelů, akceptování didaktických zásad, používaných forem a metod práce, posuzuje pracovní atmosféru ve vyučovacích hodinách a úroveň interakce mezi učitelem a žáky. Následující podrobné rozborů hodin mají charakter metodické pomoci a širší odborné diskuse, dle vyjádření učitelů jsou tyto rozborů pro ně velmi přínosné. O výsledcích kontrol jsou pracovníci vždy informováni, plnění přijatých opatření je dále sledováno.

Plnění učebních osnov je kontrolováno formou srovnávacích testů a předepsaných písemných prací v rámci školy. Provádí se rovněž rozborů klasifikace v hlavních předmětech, sleduje se úspěšnost žáků v soutěžích a v přijímacím řízení. Komplexním posouzením všech sledovaných jevů získává vedení školy objektivní pohled na práci učitelů i žáků a využívá těchto informací pro svou další činnost.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Systém plánování postihuje všechny oblasti života školy a v daných podmínkách je plně funkční. Učební plán je v souladu se schváleným vzdělávacím programem, nabídka zájmových útvarů je široká, podmínky pro individuální potřeby žáků jsou vytvořeny. Oblast plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizace školy má svá jasná pravidla, která jsou pracovníkům známá a jsou jimi akceptována. Současně je vytvořen dostatečný prostor pro reflexi připomínek a iniciativy ze strany zaměstnanců, žáků i rodičů. Vnitřní i vnější informovanost je zajištěna. Oblast organizování je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení školy vytváří dobré podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. Kritéria pro hodnocení pracovníků jsou známá, pedagogové se podílejí na dalším vzdělávání a samostudiu. Oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní systém postihuje všechny oblasti školní práce, umožňuje potřebnou zpětnou vazbu, je hodnocen jako velmi dobrý.

Celkově jsou podmínky vzdělávání hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Kontrolované období: rok 2001

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Závazné ukazatele státního rozpočtu, stanovené rozpočtovými opatřeními Okresního úřadu Karviná, byly dodrženy.

Za rok 2001 škola vykázala ve výkazu zisku a ztrát v hlavní činnosti ztrátu a ve vedlejší

(hospodářské) činnosti zisk, který ztrátu převyšoval. Výkaz zisku a ztrát Úč OÚPO 4-02 byl zpracován souhrnně za celou organizaci a byl doplněn "výsledovkami" za střediska 1000 – okresní úřad, 2000 - městský úřad a 0003 - hospodářská činnost a "celkovou výsledovkou 2001". V těchto výsledovkách však byl u všech tří středisek vykázán zisk, jehož úhrn se i v „celkové výsledovce 2001“ rovnal úhrnu ztráty a zisku na výkazu zisku a ztrát. Skutečný stav odpovídající účetnictví byl u všech středisek zisk. Organizace nebyla schopna zdůvodnit proč k této administrativní chybě došlo. Prostředky státního rozpočtu byly vyčerpány z 99,5 %, nevyčerpaný zůstatek byl v únoru 2002 vrácen při zúčtování finančních vztahů do státního rozpočtu prostřednictvím okresního úřadu.

Údaje uvedené v rozpisu rozpočtu na období roku 2001 odpovídaly údajům vykázaným ve Výkazu zisku a ztrát Úč OÚPO 4-02 k 31. prosinci 2001.

Podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových neinvestičních nákladech činil 69,8 %.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace, tj. limit počtu pracovníků, limit prostředků na platy a limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci, byly dodrženy.

Čerpání mzdových prostředků uvedené ve statistickém výkazu P1-04 – sumář pracovníků a mzdových prostředků v regionálním školství k 31. prosinci - odpovídalo údajům uvedeným v hlavní účetní knize a výkazu zisku a ztrát Úč OÚPO 4-02 k témuž datu.

Počet pedagogických a nepedagogických zaměstnanců souhlasil s údaji ve výše citovaném výkazu P1-04.

Osobní příplatky tvořily 80 % z celkového objemu nenárokových složek platu, odměny 20 %.

Kontrola osobních spisů byla provedena namátkově, zařazení takto vybraných zaměstnanců do platových stupňů bylo v souladu s platnými právními předpisy.

V organizaci byla zpracována kritéria pro přiznání osobních příplatků. Dále byly vypracovány zásady k poskytnutí odměn.

Osobní příplatky byly písemně zdůvodněny ředitelem školy s uvedením výše a dat účinnosti. Přiznání osobních příplatků byla ve spisech jednotlivých zaměstnanců. V dokumentaci ředitele školy byla založena písemná zdůvodnění odměn, která odpovídala zásadám k poskytnutí odměn.

Ve škole byla dále zpracována kritéria pro stanovení zvláštních příplatků.

Kontrolou příplatků za vedení bylo zjištěno, že kromě ředitele školy bylo vypláceno pět příplatků za vedení, které odpovídaly vztahům nadřízenosti a podřízenosti stanoveným v organizačním řádu školy.

Výše osobních příplatků, zvláštních příplatků i příplatků za vedení byla v souladu s platnými právními předpisy.

Zaměstnanci byli seznámeni včas se všemi složkami svého platu na platovém výměru včetně zdůvodnění změn jednotlivých platových náležitostí.

Dále bylo kontrolováno dodržování míry vyučovací povinnosti pedagogických zaměstnanců. Na tomto úseku nebylo zjištěno porušení platných právních předpisů.

Namátkově byla provedena kontrola výplaty dalšího platu v návaznosti na evidenci pracovní doby. Na tomto úseku nebyly shledány nedostatky.

Tvorba a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb

Kontrolou tvorby a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) v roce 2001 bylo zjištěno, že finanční prostředky jsou uloženy na samostatném bankovním účtu u peněžního ústavu. "Zásady pro použití prostředků FKSP na rok 2001" ze dne 16. února 2001

a "Rozpočet FKSP na rok 2001" byly podepsány ředitelem školy a předsedkyní odborové organizace a byly zpracovány v souladu s obecně platnými předpisy.

Kontrolou účetních dokladů týkajících se tvorby a čerpání FKSP po stránce věcné správnosti i náležitostí účetních dokladů nebylo zjištěno neefektivní čerpání těchto prostředků. Účetní doklady byly po formální stránce v souladu s platnou legislativou.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Podíl na ostatní neinvestiční výdaje byl rozepsán ve výši 3,5 % příspěvku ze státního rozpočtu. Na učební pomůcky bylo z ONIV vynaloženo 41,4 %, tj. 296,20 Kč na žáka, na učebnice 30,2 %, tj. 216,50 Kč na žáka, na vzdělávání zaměstnanců 5,7 %, tj. 466,90 Kč na zaměstnance, na školní potřeby 3,0 %, na cestovné 2,7 %, na osobní ochranné pracovní prostředky 1,4 %, na zákonné pojištění zaměstnanců 5,8 %, na výuku plavání 8 %, na ostatní výdaje 1,8 %.

Namátkově byly zkontrolovány účetní doklady, vztahující se k výše uvedeným výdajům. Tyto obsahovaly náležitosti stanovené zákonem o účetnictví. Kontrolou bylo zjištěno chybné vyúčtování cestovních náhrad u lyžařského výcvikového kurzu, kdy třem zaměstnancům bylo neoprávněně proplaceno stravné. Bezhotovostní platby organizace za ubytování a stravu pro tyto zaměstnance byly na cestovních příkazech chybně vyúčtovány jako zálohy zaměstnancům.

Opatření Federálního ministerstva financí, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce, nebylo porušeno.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

V rozpočtovém opatření č. 61/2001 k 1. květnu 2001 škola obdržela neinvestiční účelové prostředky na učební pomůcky pro postižené žáky, které nebyly předmětem zúčtování se státním rozpočtem. Čerpány byly z 87,5 %. Dále byly škole poskytnuty prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků, které byly zcela vyčerpány v souladu s účelem.

Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků

Investiční prostředky ze státního rozpočtu škola v roce 2001 neobdržela.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy obsahovala náležitosti stanovené zákonem o státní správě a samosprávě ve školství.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Kontrolou bylo zjištěno, že státní prostředky byly čerpány efektivně vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům, až na stravné u lyžařského výcviku, kdy třem pedagogům byla proplacena vyšší částka, než činil nárok.

Školní jídelna

Předmětem hlavní činnosti školní jídelny je zajištění společného stravování žáků a zaměstnanců školy. V rámci využití kapacity zařízení školní jídelna zajišťuje stravování pro veřejnost včetně ziskové přírážky a v rámci Programu rozvoje města Karviné poskytuje stravování pro staré a těžce postižené občany města bez ziskové přírážky. K provozování této činnosti byl vydán živnostenský list a zpracovaná vnitřní organizační směrnice. Kapacita školní jídelny je stanovena na 500 jídel, skutečný stav k 31. prosinci 2001 byl 358 stravovaných. Organizačním řádem základní školy bylo stanoveno, že za provoz školní jídelny a vedení operativní evidence odpovídá vedoucí školní jídelny, podřízena zástupci ředitele pro ekonomiku.

Hodnocení podmínek a organizace stravování.

I když byla technologická část školní jídelny modernizována zařízením s novou technologií přípravy pokrmů (konvektomatem), stávající vybavení varny (pracovní stoly, plynový sporák, varné kotle a smažící pánev) je původní, zastaralé a neodpovídá současnému vývojovému trendu. Aby nedocházelo ke křížení strážníků při výdeji obědů byl výdej pro cizí strážníky časově oddělen od žáků a zaměstnanců školy. Informace pro stravované včetně rozpisu pedagogického dozoru jsou k dispozici na viditelném a přístupném místě všem strážníkům.

Ve školní jídelně bylo denně připravováno jedno hlavní jídlo, doplňkové žádné.

Hodnocení finančních, výživových a spotřebních ukazatelů.

Finanční normativy na nákup potravin byly stanoveny pro dvě skupiny strážníků (žáci 1. - 4. ročníku, žáci 5. – 9. ročníku včetně zaměstnanců školy a cizích strážníků). Koeficienty pro potřeby normování se používaly pro tři kategorie. U zaměstnanců školy a cizích strážníků byly koeficienty vyšší než u žáků 5. až 9. ročníku, ale normativ na nákup potravin byl chybně stanoven (stejná hodnota). Porovnání normativů se skutečnými náklady na potraviny podle jednotlivých skupin nebylo možné zjistit, neboť tyto údaje byly zpracovávány za celek a tím došlo k porušení obecně závazných právních předpisů.

K 31. prosinci 2001 celkové čerpání finančních prostředků na nákup potravin bylo v souladu s platnou vnitroorganizační směrnicí.

V kontrolovaném období byl jídelní lístek sestaven z jídel doporučených recepturami pokrmů pro školní stravování, neobsahoval jídla s vysokou energetickou hodnotou. Školní jídelna nevyužívala možnosti obohacovat jídelní lístek o jídla krajová nebo převzatá z jiných receptur pokrmů. Převážně byly zařazovány úpravy vepřového masa, z příloh brambory, těstoviny a rýže. Ryby a luštěniny se v kontrolovaném období neobjevily vůbec a nedostatek byl zřejmý i u ovoce a zeleniny. Za kontrolované období prosinec 2001 skutečné hodnoty plnění průměrné spotřeby vybraných druhů potravin na žáka a den nebylo možné porovnat, neboť tato evidence nebyla zpracovávána, což je v rozporu s obecně závaznými právními předpisy.

Při přípravě polévek byly používány suroviny, které se z hlediska zdravé výživy nedoporučují (hovězí kosti).

V době konání inspekce u připravených jídel (polévka z míchaných luštěnin, domácí buchty plněné) byly pracovní postupy v souladu s recepturami pokrmů, a smyslovým posouzením bylo jídlo hodnoceno velmi dobře.

Hodnocení správnosti, úplnosti a věrohodnosti vedení jednotné evidence ve školní jídelně dle zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Na základě denních stavů strážníků byla zpracována předběžná výdejka potravin, a ta po

případných změnách upravena do konečné podoby. Dodávaný sortiment potravin do školní jídelny byl zaevidován podle číselné řady na skladových kartách a průběžně odepisován v návaznosti na výdejku potravin.

Zboží do skladu bylo přijímáno na základě dodacích listů, evidováno a zařazováno ve skutečných cenách do číselné řady dodaných potravin. Realizovaný pohyb zboží včetně jejich stavů navazoval na měsíční rekapitulace o hospodaření školní jídelny.

U deseti namátkově vybraných potravin byl posouzen účetní stav s fyzickým, u dalších deseti položek bylo kontrolováno datum použitelnosti. Porušení obecně závazných právních předpisů nebylo zjištěno.

Inventarizace zásob zboží byla komisionálně provedena k 31. prosinci 2001, zjištěný finanční rozdíl byl v souladu vnitroorganizační směrnici školy.

Pokladní kniha v kontrolovaném období roku 2001 byla vedena v souladu s obecně závaznými právními předpisy včetně inventarizace pokladní hotovosti.

Platba za stravné se prováděla v hotovosti nebo úhradou faktury na základě záznamu stravovaných osob a skutečně odebraných obědů. Strávník svůj nárok prokazoval platným dokladem - kartou, na které byly zaznamenány skutečně uhrazené obědy.

Celkově je činnost školní jídelny ve sledovaných ukazatelích hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy dle §38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- rozhodnutí Školského úřadu Karviná, o zařazení školy do sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení, č.j. ŠÚ-99-opr-1/ZŠ-71 ze dne 25. ledna 1999, s účinností od 1. ledna 1999,
- nové a úplné znění zřizovací listiny schválené usnesením zastupitelstva města Karviná ze dne 15. prosince 2001,
- výroční zpráva za rok 2001,
- plán práce školy na školní rok 2001/2002 včetně příloh,
- podkladová inspekční dokumentace,
- rozpočet z Okresního úřadu Karviná na rok 2001 č. 24/2001, rozpočtová opatření téhož úřadu č. 61/2001 a 98/2001,
- příloha k rozpočtovému opatření č. 98/2001 - stanovení limitu počtu zaměstnanců,
- přípis Okresního úřadu Karviná č.j. RŠ EO-635/2001 – přidělení prostředků na další vzdělávání pedagogických zaměstnanců,
- vyúčtování státních prostředků za rok 2001,
- výkaz zisku a ztrát Úč OÚPO 4-02 ke dni 31. prosinci 2001,
- hlavní účetní knihy za jednotlivé měsíce roku 2001,
- účetní rozvrh na rok 2001,
- namátkový výběr účetních dokladů,
- výkaz Škol (MŠMT) P1-04 – Sumář pracovníků a mzdových prostředků v regionálním školství k 31. prosinci 2001,

- osobní spisy zaměstnanců,
- kolektivní smlouva od 1. ledna do 31. prosince 2001,
- organizační řád školy,
- platové listky zaměstnanců za rok 2001,
- evidence pracovní doby za rok 2001,
- živnostenský list (hostinská činnost), vydaný dne 1. 11. 1996,
- stanovení režijních a mzdových nákladů platných od 1. 4. 2001,
- výsledovka činnosti 12/2001 - cizí strávníci,
- vnitroorganizační směrnice k zajištění účetnictví včetně příloh č. 4, 8 a 11 ze dne 1. 7. 2001,
- výdejky potravin a příjemky 12/2001,
- jídelní listky 12/2001,
- rekapitulace záznamu stravovaných osob a poplatků za období 12/2001,
- inventarizace zásob zboží k 31. 12. 2001,
- inventarizace pokladní hotovosti školní jídelny,
- statistický výkaz Škol (MŠMT) V - 17 - 01 o společném stravování dětí a mládeže podle stavu k 15. 10. 200,
- měsíční přehled hospodaření školní jídelny 12/2001.

ZÁVĚR

Škola realizuje vzdělávací program podle platných a schválených učebních dokumentů. Organizace výchovně vzdělávacího procesu a provoz zařízení se řídí obecně platnými právními předpisy, dokumentace je řádně vedena.

Nové vedení školy se zhostilo velmi dobře své práce, postupně si vytváří funkční řídicí mechanismy, naplňuje náročnou koncepci rozvoje školy a posouvá činnost školy na vyšší kvalitativní úroveň.

Na základě zjištěných skutečností je průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocen jako velmi dobrý, podmínky vzdělávání jsou hodnoceny rovněž jako velmi dobré.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vynaloženy efektivně a na sledovaných úsecích nebylo zjištěno jejich nehospodárné využití.

Činnost školní jídelny je hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Marie Židková
Členové týmu	PhDr. Mgr. Lubomír Kratochvíl
	Mgr. Václav Leikep
	Mgr. Vladislav Vančura
Další zaměstnanci ČŠI	Libuše Švecová Ing. Lada Bednářová Ing. Pavel Hon	

Ve Frýdku-Místku, dne 17. června 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. června 2002

Razítko

Ředitel školy

Mgr. Vlachopoulos Tomas

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ Moravskoslezského kraje	2002-07-04	142 293/02-11083
Zřizovatel: Městský úřad Karviná	2002-07-04	142 292/02-11083
Rada školy není zřízena		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány